

In het tijdschrift Binnenlands Bestuur stond onlangs een interessant artikel over spookambtenaren. Die staan wel op de loonlijst, maar zitten verder gezond en wel thuis. Oorzaak: disfunctioneren, een arbeidsconflict of een reorganisatie. Als voorbeeld noemt de auteur een rijksambtenaar die al vijf jaar gezond thuis zat en wel salaris ontving. Na een reorganisatie was de man zo vaak heen en weer geschoven, dat niemand meer wist waar hij zat. Bijna de helft van de ondervraagden zou wel een spookcollega kennen. Reden genoeg om oplossingen te bedenken, want op bodemgebied is er heel veel te doen. Zeker in het jaar 2006.

Bij de provincie Gelderland ben ik in vijftien jaar tijd slechts eenmaal met het verschijnsel geconfronteerd. 's Morgens werd er tweemaal koffie geserveerd. Een collega wilde meer koffie, maar kreeg die niet. Hij zette een overtollig bureau in zijn kamer en schroefde een extra naambordje op de deur. "De Vries komt er zo aan, zet zijn koffie maar neer". De dames en de heren van de catering geloofden dat. En op een zeker moment vroeg zelfs het afdelingshoofd waar die De Vries toch altijd uithing.

Ook in Suriname is het verschijnsel bekend. Van de 60.000 ambtenaren zou éénderde spookambtenaar zijn. Na verkiezingen stuurt een nieuwe president ambtenaren naar huis als hij vermoedt dat ze niet aan zijn kant staan. Ontslag om die reden is niet mogelijk, dus behouden zij hun salaris. Bij de Dienst Bodemkartering kwam iemand elke werkdag 's morgens om zeven uur klokken. Hij ging gelijk weer weg, om aan het einde van de dag weer te klokken. Ondertussen ging hij naar een andere baan. Naar eigen zeggen werkte hij "zeven – even". Dat vond hij erg grappig. De man nam af en toe verlof op. Dan hoefde hij niet te klokken! Dat vond ik weer grappig.

Veel kranten hebben het verschijnsel besproken. Het woord 'spookambtenaar' staat zelfs genomineerd als Woord van het jaar 2006. Het staat op de derde plaats, na 'bigbrotherverslaafde' en 'thuisappen'. Zouden die twee woorden verband houden met de spookambtenaar? Die moet toch wat doen, zou je zeggen. Dan geef ik de voorkeur aan de Surinaamse oplossing: een baan erbij.

Uit het artikel in Binnenlands Bestuur blijkt nog dat met een kwart van de ambtenaren geen functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken worden gevoerd. Dat percentage moet toch eenvoudig op te krikken zijn, lijkt mij. Afschaffen van dat circus zal naar mijn oordeel tot minder spookambtenaren leiden. "Oh, ik wil nooit meer naar een verjaardagsfeest. Omdat ze vervelend zijn, vervelend zijn". Versregels van Frank Boeijen uit 1981. Was hij ambtenaar geweest, dan ging dit lied vast over functioneringsgesprekken.